

Tesztminta
(válogatás az előző évek anyagaiból)

Madárfajismeret

Énekesmadarak

1. Az alábbi csoportok közül melyik tartalmaz csak olyan fajokat, amelyeknél csupán tollazati bélyegek alapján az ivar meghatározható?

- a) Barátposzáta (*S. atricapilla*), kis poszáta (*S. curruca*), karvalyposzáta (*S. nisoria*), mezei poszáta (*S. communis*)
- b) nádi sármány (*E. schoeniclus*), bajszos sármány (*E. cia*), sövény-sármány (*E. cirrus*), citromsármány (*E. citrinella*)
- c) gyurgyalag (*M. apiaster*), fekete harkály (*D. martius*), zöld küllő (*P. viridis*), szürke küllő (*P. canus*)
- d) feketerigó (*T. merula*), fenyőrigó (*T. pilaris*), szőlőrigó (*T. iliacus*), örvös rigó (*T. torquatus*)

2. Május elején poszátát fog. Piros szemgyűrűje, szürke feje, világos torka, 60 mm-es lekerekített szárnya van. Mi lehet a faj?

- b) kis poszáta (*S. curruca*)
- c) kucsmás poszáta (*S. melanocephala*)
- d) bajszos poszáta (*S. cantillans*)
- e) mezei poszáta (*S. communis*)

3. Milyen bélyegek alapján különíthető el a fiatal házi rozsdafarkú (*Ph. ochruros*) a fiatal kerti rozsdafarkútól (*Ph. phoenicuros*)?

- a) szárnybélés színe
- b) karevezők szegése
- c) 6. kézevező szűkítése
- d) középső faroktollak színe

4. Melyik állítás igaz?

- a) A költőterületen a fitisz füzike (*Ph. trochilus*) és a csilpcsálp füzike (*Ph. collybita*) teljes vedlést végez, a sisegő füzike (*Ph. sibilatrix*) a telelőterületen teljes vedlést végez.
- b) Az adult barkós cinegék (*P. biarmicus*) szárnya viszonylag rövid, lekerekített, első elsőrendű evezője hosszabb a kézfedőknél.
- c) A halvány geze (*H. pallida*) és a kerti geze (*H. icterina*) csupán szárnyhossz és szárnyformula alapján nem különíthető el egymástól
- d) Az énekes nádiposzáta (*A. palustris*) és a fülemülesítke (*A. melanopogon*) nyelvfoltja a kikelés évében eltűnik, míg a cserregő nádiposzáta (*A. scirpaceus*) és a foltos nádiposzáta (*A. schoeniclus*) nyelvfoltja évekig megmaradhat.

5. Az alábbi állítások közül melyik igazak a kis légykapóra (*F. parva*)?

- a) az öreg tojó torka és álla narancsvöröses
- b) vedlése: Ad: NT, tr – Fialat: nr, tr
- c) farka végén fehér szalag található
- d) a karfedők világos csúcsa a posztjuv vedlést követően eltűnnek

6. Január 1-én egy hím fenyőpintyet (*F. montifringilla*) tart a kezében. A madár első 3 kézfedője szürkés árnyalatú, míg a többi fényes fekete; faroktollai hegyesek. Mi a madár kora?

- a) 1y
- b) 2y
- c) 3y
- d) 2+

Partimadarak

7. A kézben tartott partimadár lába fekete, csőre a fejhossznál rövidebb, szintén fekete, szárnycsíkja fehér, farcsíkja osztott (szélein fehér, közepén sötét), dolmánytollai pedig sötétek, erős, világos szegésekkel. E bélyegek alapján melyik faj nem zárható ki?

- a) apró partfutó
- b) fenyérfutó
- c) havasi partfutó
- d) sárjáró

8. Melyik madárra jellemző, hogy az alsó és felső csőrkéva töve is narancssárga?

- a) ad. nászruhás hím parti lile
- b) ad. nászruhás hím kis lile
- c) ad. nászruhás tojó parti lile
- d) juv. parti lile

9. Kanalas récét fogott szeptemberben. A madár alapszíne barna, enyhe rozsdás árnyalattal a testoldalon, és sárgás szegésekkel, amelyek pikkelyes mintázatot adnak. A fej szürkés, a csőr előtt gyenge fehéres félhold alakú jeggyel. Mit állapít meg a madárról?

- a) ad. tojó
- b) ad. tojó vagy ad., nyugalmi ruhás hím
- c) ad. hím
- d) juv. vagy ad. hím

10. A juv. erdei cankó korát miről tudja meghatározni?

- a) a hát- és szárnyfedők, ill. a vállvezők sűrű sárgásbarna pettyezéséről
- b) a hát- és szárnyfedők sárgásbarna szegéseiről
- c) a hát- és szárnyfedők belül lilásbarna, kívül vajsínű szegéseiről
- d) a láb szürkés színéről

11. Mely faj(ok)ra jellemző, hogy a szélső faroktollak fehérek?

- a) apró partfutó
- b) havasi partfutó
- c) Temminck-partfutó
- d) sarlós partfutó

12. Sirálytelepen fiókat gyűrűz. Melyik bélyeg igaz a fiatal szerecsensirályra?

- a) farka végén sötét szalag van
- b) a hát tollai meleg barnás színűek
- c) kézevezői végén van fekete szín
- d) lába húspiros színű

Ragadozómadarak és baglyok

13. Az adott évben kelt (fiatal) rétihéját fogott októberben. A faj határozásakor az alább felsorolt bélyegeket közül melyeket érdemes vizsgálni?

- a) Az elsőrendű evezők szűkítését
- b) Az elsőrendű evezők bemetszését
- c) A felső farokfedők (farcsik) színét
- d) Az elsőrendű evezők számát.

14. Hamvas rétihéját fogott. Az alábbiak közül mely állítás(ok) igaz/ak/?

- a) A külső 5 elsőrendű evező (6.-10.) szűkített.
- b) A külső 4 elsőrendű evező (7.-10.) szűkített.
- c) A leghosszabb kézfedőtollak épphogy elérik, vagy takarják a legkülső (10.) elsőrendű evező bemetszésének kezdeti (tövi) részét.
- d) A leghosszabb kézfedőtollaktól a legkülső (10.) elsőrendű evező bemetszésének kezdeti (tövi) része 2-4 cm távolságra van (az evezőtoll csúcsa felé eső irányban).

15. A réti és az erdei fülesbagoly elkülönítésére mely bélyegek alkalmasak?

- a) A farkok végének alakja.
- b) A farktollak mintázata.
- c) A csőr színe.
- d) Az arcon lévő fátyol alakja.

16. Az ad. barna és az ad. vörös kánya faji elkülönítésére mely bélyegek alkalmasak?

- a) A fej csíkozott vagy egyszínű volta.
- b) A fark színezete.
- c) A fark villájának mélysége.
- d) A csüd tollazottsága.

17. A kézben tartott ragadozó madár testének felső része szürke, a test alsó része (mell, has) fehér alapon szürke keresztcsávokat visel. Ezen tollazati bélyegek az alább felsoroltak közül mely fajokra igazak?

- a) Héja tojó 2+, karvaly tojó 2+, kis héja tojó 2+
- b) Héja hím 2+, karvaly tojó 2+, kis héja hím 2+
- c) Héja hím 2+, karvaly hím 2+, kis héja tojó 2+
- d) Héja hím 2+, héja tojó 2+, kis héja tojó 2+

18. Az alábbi állítások közül melyek igazak az adult tojó vörös vércsére?

- a) A kormánytollakon sűrű, vékony, sötét keresztcsávok, végükön egy széles keresztcsáv látható.
- b) A karmok piszkosfehérek.
- c) A szemtől lefelé az arcon át gyenge sötét barkó húzódik.
- d) A szürke háttollak feketén pettyezettek.

Gyűrűzésatika

19. Védett madárfaj fiókáinak színes gyűrűvel történő jelöléséhez szükséges:

- a) egyeztetés a Madárgyűrűzési Központtal;
- b) egyeztetés a madárfajjal már hasonló módszerrel dolgozó hazai és külföldi projektvezetőkkel;
- c) egyeztetés a Természettudományi Múzeum Madárgyűjteményének vezetőjével;
- d) a kutatási terület(ek) kezelőjének engedélye.

20. Madárfiókák jelölésére igaz:

- a) Ha az előírás szerinti gyűrűméret túl nagy még a fióka lábára, akkor kisebb méretű gyűrűt kell alkalmazni.
- b) Ha az előírás szerinti gyűrűméret túl nagy még a fióka lábára, akkor a felirat és szám épségére ügyelve méretre kell vágni a jelölőgyűrűt, majd ezt dokumentálni kell a terepnaplóban.
- c) Ha az előírás szerinti gyűrűméret túl nagy még a fióka lábára, akkor az egyed gyűrűzésétől az adott időben el kell tekinteni.
- d) A gyűrűzés idejét és módját úgy kell megválasztani, hogy az a fiókagondozást, illetve telepesen fészkelők esetében a telep életét a lehető legkisebb mértékben zavarja.

21. Ismerőse Kisorosziban strandolás közben nyitott állapotú magyar jelölőgyűrűt talált. Mit tesz?

- a) Mivel elpusztult madár nem volt a gyűrű közelében, így a központ felé jelentési kötelezettsége nincs.
- b) Mivel a gyűrű nyitott állapotban volt, így azt saját gyűrűzése során felhasználhatja, de a megjegyzésben jelzi, hogy talált gyűrű volt.
- c) Megkerülésként jelenti a gyűrűzőközpont felé, mellékelve a megtalálás helyét, idejét, körülményeit, lehetőség szerint a gyűrűt, vagy annak fényképét mellékelve.

- d) Visszafogásként jelenti a gyűrűzőközpont felé, a megtalálás dátumaként azt az időpontot tünteti fel, amikor a gyűrű az Ön birtokába került.

22. A selejt jelölőgyűrűket...

- a) meg kell semmisíteni vagy visszaküldeni a Madárgyűrűzési Központba.
- b) felhasználhatjuk jelölésre, de a terepnaplóban dokumentálni kell, hogy melyik betű vagy szám volt nehezen, vagy egyáltalán nem olvasható.
- c) átadhatóak más, nem gyűrűző személynek ajándékként, de ezt dokumentálni kell a terepnaplóban.
- d) soha semmiféle jelölésre nem szabad felhasználni.

23. Citrombillegetőt fogott. Mit tesz?

- a) Gondoskodik a hitelesítéshez szükséges adatok rögzítéséről, majd a madarat szabadon engedi.
- b) Mivel a madár Magyarországon rendszeresen előfordul, gyűrűzés után részletes dokumentálás nélkül szabadon engedi.
- c) Gondoskodik a hitelesítéshez szükséges adatok rögzítéséről, majd az ilyenkor szükséges 2 óra pihentetés után a madarat szabadon engedi.
- d) Ha van önnél megfelelő méretű színes gyűrű, a jobb lábon színes gyűrűvel is megjelöli a madarat, a későbbi visszakeresés megkönnyítése érdekében.

24. Fügönyháló ellenőrzési, felügyeleti rendje. Melyik állítás igaz?

- a) Ha a terepviszonyok lehetővé teszik, akkor az a legjobb, ha a kihelyezett függönyhálókra a folyamatos rálátás biztosított.
- b) A fogóképes hálók – és a megfogott madarak – legfeljebb 24 órára hagyhatóak magukra.
- c) A függönyhálókból legalább óránként ki kell szedni a fogott madarakat!
- d) Ha a függönyháló olyan élőhelyen vannak több napon át, ahol feltételezhető éjszaka is táplálkozó, mozgó fajok (sirályfélék, récefélék, szalonkafélék) beakadása, akkor a hálókat éjjel is, legalább kétóránként ellenőrizni kell.

25. Partimadár befogáshoz használható fogóeszközök:

- a) kb. 30x30 mm, vagy ennél nagyobb szembőségű függönyháló;
- b) kb. 18x18 mm szembőségű függönyháló;
- c) limikolavarsa;
- d) kockaháló.

26. Mely csoport tartalmaz kizárólag fokozottan védett madárfajokat?

- a) Kék vércse, hamvas rétihéja, kis héja, pusztai ölyv
- b) Darázsölyv, törpesas, békászó sas, kabasólyom
- c) Kerecsensólyom, barna rétihéja, parlagi sas, gyöngybagoly
- d) Kuvik, barna kánya, vándorsólyom, réti sas

Természetvédelmi jogi ismeretek

27. Az 1979. szeptember 19-én Bernben aláírt természetvédelmi egyezmény fő célja

- a) az európai denevérfajok populációinak megőrzése.
- b) az európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelme.
- c) az afrikai-eurázsiai vándorló vízimadarak védelme.
- d) a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelmének szabályozása.

28. Húzza alá az igaz állítás(oka)t!

- a) a madárgyűrűzés engedélyköteles tevékenység.
- b) különleges madárvédelmi területen tilos a madárgyűrűzés, tekintettel a terület uniós védelmi előírásaira.
- c) védett természeti területeken kívül a madárgyűrűzéshez nem kell természetvédelmi engedély a gyűrűzővizsgálóval rendelkező személyek számára.
- d) fokozottan védett madárfajt célzottan kutató madárgyűrűzésre az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség adhat engedélyt.

29. A védett állatfajok védelmére, tartására, hasznosítására és bemutatására vonatkozó részletes szabályokról szóló 348/2006. (XII.23.) Korm. rendelet alapján a védelemben részesülő madárfajok egyedei jelölőgyűrűvel történő jelölésének az országos koordinációját mely szervezet végezheti?

- a) Kizárólag az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség.
- b) Kizárólag a madarak tudományos célú jelölésének nemzetközi koordinációját ellátó szervezet hazai tagszervezete.
- c) Kizárólag a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium illetékes szakállamtitkársága.
- d) Bármely, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium illetékes szakállamtitkársága által megbízott nemzeti park igazgatóság.

30. Hazánk mely tájai részei a világörökségnek?

- a) Fertő-melléki kultúrtáj;
- b) Hortobágyi Nemzeti Park – a Puszta;
- c) Az Aggteleki-karszt barlangjai;
- d) Tokaj történelmi borvidék.

31. Az 1971. február 2-án Ramsarban aláírt természetvédelmi egyezmény fő célja(i):

- a) A vizes élőhelyek védelme és bölcs hasznosítása.
- b) Az európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelme.
- c) A vízimadarak állományainak és élőhelyeinek védelme.
- d) A veszélyeztetett, vizes élőhelyekhez kötődő vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelmének szabályozása.

32. Az alábbi tevékenységek közül melyekhez szükséges természetvédelmi hatósági engedély?

- a) védett madárfaj egyede számára fészekodú kihelyezése saját tulajdonban álló területen.
- b) védett állatfaj egyedének gyalogosan, távcsővel történő megfigyelése a nagyközönség számára nyitott turistaútról.
- c) védett állatfaj egyedének befogása a befogást végző saját tulajdonában álló területen.
- d) védett állatfaj egyedének adásvétele.

Megoldások:

1-b,c	11-c	21-c	31-a,c
2-c	12-a,c	22-a,d	32c,d
3-a,c	13-a,b,c	23-a	
4-a,d	14-b,d	24-a,c,d	
5-b	15-b	25-b,c	
6-b	16-b,c	26-a,d	
7-a,b	17-a,d	27-b	
8-a,c	18-a,c	28-a,d	
9-c	19-a,b,d	29-b	
10-a	20-c,d	30-a,b,c,d	